

1/3

Eduskunta

10.3.2026

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Kirjallinen lausunto

Asia: VNS 12/2025 vp Valtioneuvoston maaseutupoliittinen selonteko

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Liikenne- ja viestintävaliokunnan toimialaan liittyviä kommentteja

MTK pitää maaseutupoliittisessa selonteossa esitettyä tavoitetta parantaa digitaalista ja fyysistä saavutettavuutta erittäin tärkeänä maaseudun elinvoiman kannalta. Toimivat liikenne- ja tietoliikenneyhteydet ovat keskeinen perusedellytys maaseudun asuttavuudelle, yritystoiminnalle sekä maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksille. Ne ovat tärkeitä myös ihmisten arjen sujuvuuden kannalta maaseudulla.

MTK pitää hyvänä selonteossa esitettyä tavoitetta kaventaa maaseudun ja kaupunkialueiden välistä digitaalista kuilua. Maaseudulla tarvitaan luotettavia ja riittävän nopeita laajakaistayhteyksiä, jotta digitalisaation mahdollisuudet voidaan hyödyntää täysimääräisesti. Laajakaistayhteydet ovat keskeinen edellytys yritystoiminnalle, etätyölle, palveluiden saatavuudelle sekä erilaisten digitaalisten ratkaisujen hyödyntämiselle.

Pelkkä mobiiliverkko ei useissa tilanteissa riitä korvaamaan kiinteitä laajakaistayhteyksiä. Valokuitu on keskeinen edellytys maaseudun elinvoiman vahvistamiselle. Monilla maaseutualueilla laajakaistaverkon kattavuus ei ole tällä hetkellä vielä riittävällä tasolla.

Maaseudulla ja erityisesti harvaan asutuilla alueilla julkisen tuen merkitys on suuri ja usein välttämätön edellytys valokuituverkon rakentamiselle. Julkinen tuki tasoittaa maaseudun erityispiirteistä, kuten pitkistä välimatkoista ja vesistöistä, aiheutuvia korkeampia rakentamiskustannuksia. On erittäin tärkeää, että julkisella tuella toteutettavissa hankkeissa

pidetään kiinni riittävän nopean, vähintään 100 Mbit/s:n, laajakaistayhteyden vaatimuksesta.

Nykyisellä EU-ohjelmakaudella maaseudun laajakaistainvestointeja rahoitetaan ainoastaan Suomen CAP-suunnitelmasta, jossa tähän tarkoitukseen on varattu 50 miljoonaa euroa koko ohjelmakaudelle. Tätä rahoitusta ja toimintaa on tarpeen jatkaa myös tulevalla kaudella uudessa NRP-ohjelmassa.

MTK korostaa toimivan liikenneinfrastruktuurin merkitystä maaseutualueiden saavutettavuudelle. Erityisesti alempiasteisen tieverkon kunto on ratkaisevan tärkeä maaseudun elinkeinojen toimivuudelle. Maatalouden kuljetukset, metsätalouden puuhuolto sekä maaseudun yritystoiminta ovat pitkälti riippuvaisia alemman tieverkon toimivuudesta. Tieverkon kunto vaikuttaa suoraan kuljetusten sujuvuuteen, kustannuksiin sekä logististen ketjujen toimintaan. Toimivaan liikenneinfrastruktuuriin liittyy yhä vahvemmin myös turvallisuus- ja sotilaallisia näkökohtia.

MTK pitää tärkeänä yksityisteiden merkityksen tunnistamista maaseudun elinvoimalle. Yksityistiestö on keskeinen osa maaseudun infrastruktuuria, ja sillä on merkittävä rooli maa- ja metsätaloudessa, mutta myös pelastustoimessa, huoltovarmuudessa sekä kokonaisturvallisuudessa. Selonteossa yksityisteiden hoitokuntien merkitystä on tarkasteltu myös kansalaistoiminnan ja asukkaiden hyvinvoinnin näkökulmasta. Yksityisteiden kunnon parantaminen ja niihin käytettävä rahoitus ovat siten erittäin tärkeä maaseutupoliittinen toimenpide.

Lisäksi MTK korostaa, että maaseudun liikennejärjestelmän kehittämisessä tulee huomioida alueiden erityispiirteet, kuten pitkät etäisyydet, harva asutus sekä palveluverkkojen keskittyminen. Näiden tekijöiden vuoksi toimiva tieverkko ja logistinen infrastruktuuri ovat maaseudulla erityisen keskeisessä asemassa. MTK korostaa myös, että kotimaan lentoyhteydet palvelevat osaltaan myös maaseudun liikkumisen tarpeita.

Yleisiä kommentteja selontekoon

Poikkihallinnollisesti ja osallistavalla tavalla valmisteltu valtioneuvoston maaseutupoliittinen selonteko eduskunnalle on tärkeä asiakirja. Selonteossa tarkastellaan maaseudun tilannetta ja kehitysnäkymiä sekä esitetään tavoitteita ja kehittämis ehdotuksia maaseudun elinvoiman edistämiseksi.

Edellinen maaseutupoliittinen selonteko laadittiin vuonna 2009, joten nyt on perusteltua nostaa maaseudun tilanne uudelleen tarkasteluun ja keskusteluun. MTK toivoo, että selonteko saa eduskunnassa ansaitsemansa huomion ja käsittelyn. Selonteossa esitetyt tavoitteet ja toimenpide-ehdotukset ovat pääosin hyviä ja kannatettavia sekä toteuttamisen arvoisia.

Parhaimmillaan selonteko ja eduskunnan siihen esittämät huomiot voivat muodostaa strategisen asiakirjan maaseudun elinvoiman edistämiseksi, jonka linjauksia sekä nykyinen

että tulevat hallitukset voivat hyödyntää ja toteuttaa. Selonteon aikajänne ulottuu pitkälle tulevaisuuteen.

Selonteossa esitetty maaseutuvision vuoteen 2040 – *Kehittyvät maaseutumme – turvallisen, toiveikkaan ja kestävästi elinvoimaisen tulevaisuuden tekemisen ja poliittisten ratkaisujen ytimessä* – on muotoilultaan melko vaikeaselkoinen. Se pyrkii korostamaan maaseutupolitiikan poikkihallinnollista luonnetta. Selonteon lausuntokierroksella MTK totesi, että järjestön vuoden 2001 tavoite- ja periaateohjelmaan sisältyvä maaseutuvision ”*maaseutu on hyvä paikka asua, yrittää ja viettää vapaa-aikaa*” on edelleen ajantasainen ja käyttökelpoinen.

Selonteon tavoitteet ja toimenpide-esitykset ovat suurelta osin Suomen hallituksen toteutettavissa kotimaassa. MTK muistuttaa kuitenkin, että monet niistä luovat pohjaa myös Suomen EU-vaikuttamiselle. Keskeinen tähän liittyvä kysymys on EU:n tulevan rahoituskehyskauden valmistelu ja erityisesti uusi NRP-suunnitelma, joissa maaseudun tarpeet ja maaseutunäkökulma tulee nostaa vahvasti esille.

Myös edellisen komission kaudella, vuonna 2021 annettu EU:n pitkän aikavälin maaseutuvision on asia, jonka edistämisessä Suomen kannattaa olla aktiivinen. EU:n maaseutuvision tavoitteena on tehdä maaseutualueista vauraampia, saavutettavampia ja iskunkestävämpiä. Maaseutuvision sisältyy myös ehdotus lainsäädäntötyöhön sisällytettävästä säännönmukaisesta maaseutuvaikutusten arvioinnista sekä kansallisella että EU-tasolla. Tämä on erittäin kannatettava tavoite ja se sisältyy myös selonteon toimenpide-ehdotuksiin.

MTK katsoo kuitenkin, että joitakin teemoja olisi voitu painottaa selonteossa nykyistä enemmän. Erityisesti maaseudun rahoitushaasteet ja niihin liittyvät ratkaisuehdotukset eivät nouse selonteossa riittävän selkeästi esiin. MTK korostaa maa- ja metsätalouden sekä maaseudun yrittäjyyden merkitystä maaseudun elinvoimalle. Maaseudun elinkeinojen toimintaedellytyksistä huolehtiminen on keskeinen osa maaseutupolitiikkaa. Lisäksi Itäisen Suomen muuttunut tilanne geopoliittisten muutosten seurauksena voisi olla selonteossa nykyistä vahvemmin esillä.

Kunnioittavasti,

Simo Tiainen
Johtaja, alue- ja maaseutupolitiikka
simo.tiainen@mtk.fi
puh. +358 405533131